

2011. február 11.

"Mindig maximalista vagyok..."
(Az interjú 2011 februárjában készült.)

Gyermekkorában tizenkét évig hegedült. Ekkor került először kapcsolatba a zenével?

Igen. Zenetagozatos általános iskolába jártam Debrecenbe. Emlékszem, már a felvételi beszélgetés után megmondták anyukámnak, hogy nagyon jó a ritmusérzésem, jó hallásom van, és felvesznek a zenetagozatos osztályba. Ott mindenki számára kötelező volt a hangszerstanulás, így 7 évesen elkezdtem hegedülni, amit egészen érettségiig folytattam. Az iskolában kötelező volt emellett kórustagnak is lenni. Sőt, volt ott egy fiúkórus is, amivel szintén gyakran jártunk fesztiválokra. Ez maradandó élmény volt.

A családban is voltak zenészek?

Nem voltak.

Egyértelmű volt, hogy a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában tanul tovább?

Nem, sőt, annyira nem volt egyértelmű, hogy bár mehettem volna hegedűsként a szakközépiskolába, valami miatt nem akartam, és előbb egy teljesen "hagyományos" gimnáziumot kezdtem el. Hegedűművész nem akartam lenni, a hangképzést pedig tizennégy évesen még korai lett volna elkezdeni. A kóruséneklés azonban annyira kedves volt a számomra, hogy már középiskolában bekerültem egy amatőr felnőtt kórusba, a Sol Oriens kórusba, ahová hetente kétszer jártam. Mellette azért folytattam a hegedülést is. Nem voltam kifejezetten jó tanuló, mert nem voltam elég szorgalmas, de tanulás nélkül is hoztam egy közepes átlagot. Harmadikos gimnazista koromban viszont elkezdtem komolyabban is foglalkozni az énekléssel, Papp Vilhelmina lett az énektanárom. Hamar kiderült, hogy jól megy, így a negyedik évfolyamot már nem a gimnáziumban, hanem a szakközépiskolában kezdtem el Debrecenben, ahol 2002-ben érettségiztem. Az éneklésben elég szorgalmasnak és kitartónak bizonyultam.

A következő évben pedig bekerült a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karára.

Igen, magánének szakra, ahol opera éneklésre Mohos Nagy Éva tanított, aki Debrecenben számos nagy opera szerepet elénekelt és a Csokonai Színház örökös tagja. 2003 szeptemberében kerültem be a magánének szakra.

Mezzo Operaverseny és Fesztivál, Gála, 2010

(fotó: Kelemen József)

Mikor merült fel először Önben, hogy operaénekes lesz?

Most biztos meglepő dolgot fogok mondani, de én hamarabb álltam operaszínpadon, minthogy láttam volna operát. Negyedikes szakközépiskolás voltam már, amikor egy betegségorozat söpört végig a debreceni Csokonai Színház kórusán, és nekem be kellett állnom a *Varázsfuvola*ba, a kórusba. Előtte tényleg nem voltam még operában, legfeljebb a "Három Tenor" felvételeit hallgattam meg néha. Érettségi után, 2002 nyarán viszont már tagja is lettem a színház kórusának. Vajda János *Marió és a varázslója* volt az első darab, amiben énekeltem, az első premier pedig Wagner *Lohengrinje*, amiben Molnár András énekelte a címszerepet. Akkor szerettem bele a színházi világba, akkor tetszett meg a színházi lét. A kórusban eltöltött évek komoly iskolát jelentettek nekem, nagyon sokat tanultam ott. A második évben pedig már szóló szerepet is kaptam, Prokofjev *Eljegyzés a kolostorban* című operájában volt két mondatom, majd Mozart *Idomeneójában* énekeltem a Gran Sacerdote kis szerepét. De ez már 2004-ben volt.

Első nemzetközi énekversenyén, 2005 májusában, az ausztriai Deutschlandsbergben bejutott a legjobb nyolc énekes közé. Itt figyelt fel Önre Claudia Rüggeberg énektanár is, akinél egy évet tanult a grazi Zeneművészeti Főiskolán.

Igen, a verseny három fordulós volt, és én bejutottam a döntőbe.

Azon a versenyen mit énekelt?

Pedrilót a *Szöktetés a szerájból* című operából, a Herceget a *Rigolettó*ból, Tamino Képáriáját, egy áriát egy Händel oratóriumából és egy dalt.

Nagyon fiatal volt még ekkor. Utólag visszagondolva hogy látja magát az első énekversenyén?

[*Mosolyog.*] Én mindig maximalista vagyok és nagyon kritikus magammal szemben, nagyon ritkán vagyok maradéktalanul elégedett. "Ritkán vagyok maradéktalanul elégedett..." Arra azért jó volt az ottani szereplésem, hogy Claudia Rüggeberg felfigyeljen rám, aki elhívott Grazba, az Akadémiára felvételizni, ahová fel is vettek. Ekkor egy évet kihagytam a debreceni főiskolán. A grazi Akadémiával párhuzamosan pedig eljártam Mirella Frenihez egy kurzusra, Vignolába, ami Modena mellett van. Mirella Freni mellett Sergio Bertocchi tenorista volt a tanárom, fél évig jártam hozzájuk.

Hogyan emlékszik vissza Mirella Frenire?

Nagyon meleg szívvel, csakúgy mint Sergio Bertocchira. De azt gondolom, most lenne igazán szükségem egy ilyen kurzusra. Persze nagyon élveztem a dolgot, de mivel csak négy éve énekeltem akkor, kevésbé értettem bizonyos dolgokat. Csak részben érttem, hogy Freni vagy Bertocchi mit mond, mivel akkor mindössze négy éve énekeltem. Ezekben a kezdeti években egyébként mindenhol azt mondták nekem, hogy szép a hangom. Örültem ennek, de egy idő után kezdtem megenni és arra gondoltam, hogy én jól is szeretném használni a hangom.

Smetana: Az eladott menyasszony (fotó: www.peterbalczo.com)

Egy év múlva hazajött Grazból. Miért nem maradt ott tovább?

Egyrészt ahhoz, hogy kint tovább tanuljak, le kellett volna tennem egy középfokú német nyelvvizsgát, amit nem tettem le, mert időm nagy részét a kint tanuló magyar diákokkal töltöttem. Másrésztől akkor, 2006-ban ajánlotta fel nekem Kocsár Balázs Debrecenben Pedrillo szerepét a *Szöktetés a szerájból* című operában. Ez volt az első komoly szerepem, ezt tekintem az igazi debütálásomnak. Nem utolsó sorban pedig megismerkedtem a párommal, aki azóta már a menyasszonyom.

Addigra azonban már tagja lett az Adagio együttesnek is, aminek révén az operakedvelő közönség mellett egy szélesebb réteg is megismerhette a nevét.

Igen, az Adagio 2005-ben indult. Akkor már szerettem volna eljönni a kórusból és egyszerre hirtelen több lehetőség is adódott: a grazi Akadémia és az olaszországi kurzus. Mindezt azonban valamiből finanszírozni is kellett, ezért rendszeresen hazajártam, hogy fellépjek az Adagióval. Ez azért egy tudathasadásos állapot volt, mert három ország között autóztam heti rendszerességgel.

Hogyan talált rá az Adagióra?

Véletlen, vagy inkább szerencse folytán. Akkor már az együttes másik két tagja megvolt. Homonnay Zsolt operettben és musicalben érzi jól magát, Nagy Sándor bariton pedig a könnyűzenében és a musicalben. Utóbbi egyébként már nem tagja az együttesnek, szólókarrierbe kezdett, de alapító tag volt. Ők akkor kifejezetten operaénekesi hangot kerestek harmadiknak. Mint utóbb megtudtam, előttem több operaénekest is megkerestek, akik azonban visszautasították a felkérést, mivel nem akartak egy könnyűzenei együttesben énekelni. Akkor még én sem tudtam, hogy akarok-e, hiszen azt megelőzően nyolc évet hegedültem és kisebb operaszerepekben is felléptem már. De végül elvállaltam, mert úgy éreztem, hogy így tudok előrelépni: otthagyni a kórust és valami újba kezdeni. A külföldi útjaimat, a versenyeket mind ebből finanszíroztam. Eleinte nem volt egyszerű, másfél-két év kellett, hogy belerázódjak abba, amit az Adagio csinált. Nem ismertem a könnyűzene eszköztárszerét, előadásmódját, hiszen nem ezt tanultam, de a két kollégám nagyon sokat segített. A fellépéseket sokkal inkább élveztem, a stúdió munkát nem. Összességében mégis azt mondom, hogy szép öt év volt, hiszen tovább tudtam lépni, és az Adagio révén az én nevemet is sokan megismerhették az országban. És komoly színpadi rutinra tettem szert.

Az együttes még most is aktív?

Igen, de az elmúlt egy évben jóval kevesebbet léptünk fel, aminek egyik oka, hogy szerencsére egyre több és szebb megkeresésem van. Korábban, a kisebb szerepek mellett még egyszerűbb volt az egyeztetés.

Lehár: A mosoly országa (fotó: www.peterbalczo.com)

A grazi év után már rendszeresen fellépett Debrecenben?

Igen. A *Szöktetés a szerájból* után további *comprimario* szerepeket [azaz kisebb szerepeket vagy karakterszerepeket - szerk.] kaptam. Edmondót a *Manon Lescaut*ban, Abdallót a *Nabuccóban*, Eliézert a *Mózesben*, Arturót a *Lammermoori Luciában*. Külön szeretném megemlíteni Smetana *Eladott menyasszonyát*, amiben Vaseket énekeltem. Andrzej Bubien volt a rendező, remek előadás volt. Ez egy nagyon szép időszak volt az életemnek. A 2006/2007-es évadban például 25 előadásom volt a debreceni színházban. Mellette persze a főiskolára is jártam.

Énekelt Nemorinót is, ami viszont már tényleg főszerep.

Igen, de az egy főiskolás produkció volt, az opera kivonatát adtuk csak elő zongora kísérettel.

Az első igazi nagy szerep operaszínpadon ezek szerint Alfredo volt a Traviatában.

Igen, ez volt az első főszerep.

Erre még visszatérünk, de időben megelőzte ezt egy operett főszerep is: Szu-Csong a Mosoly országában.

2009 májusában, a diplomám évében elmentem előénekelni a Miskolci Nemzeti Színházba, a *Così fan tutte* Ferrandójának szerepére. Akkoriban Debrecenben már egyre kevesebb szerepet kaptam. Ferrando mellett ki volt írva a *Mosoly országából* Szu-Csong szerepe is, ezért abból is vittem egy áriát. Utóbbit meghallva Halasi Imre igazgató és Váradi Katalin zeneigazgató rögtön felajánlotta, hogy a következő évadban én énekeljem Miskolcon Szu-Csong-ot. Nem tudtam pontosan, hogy mire mondok igent, mert nem ismertem a szerepet, de gyorsan kellett dönteni és a döntésemet nem bántam meg. Mohos Nagy Éva tanárnóm korábban énekeltetett velünk az óráin operettet is, amiből sokat tanultunk, de operett szerepben még nem léptem fel. Itt szeretném megemlíteni, hogy Mohos Nagy Éva mellett, aki elindított a pályán, Váradi Katalinnak köszönhetek rendkívül sokat, az utóbbi időszakban pedig Kaposy Margitnak, aki nagyon sokat segít nekem.

Szeret operettet énekelni?

Kifejezetten szeretek. Két operett szerepet énekeltem eddig: Edvint a *Csárdáskirálynő*ben és Szu-Csongot. Utóbbi különösen közel áll a szívemhez.

Ravel: Pásztoróra (Mezzo Operaverseny és Fesztivál, 2009; fotó: Dusa Gábor)

Idén pedig ismét fellép Miskolcon.

Igen, visszahívtak, továbbra is énekelem majd Szu-Csongot és a *Bajazzókban* Arlecchinót.

Első énekversenyéről már beszéltünk. Több más versenysikert is magáénak tudhat azonban. A Simándy Énekversenyen kétszer is különdíjat kapott.

Így van, 2005-ben és 2007-ben is, bár szerintem ezeken a versenyeken az eszköztáram még nem volt elég kifinomult, a zenei palettám nem volt elég széles. És volt egy finnországi tenor énekverseny is, ott 19 induló közül a harmadik lettem.

Biztos, hogy ma már jobban énekel, de ezek azért komoly eredmények voltak.

Persze, de ha meghallgatom a felvételeimet, azonnal eszembe jut, hogyan énekelik ezt a nagy tenorok. Rögtön hozzájuk próbálom mérni magam...

Mindent a legnagyobbakhoz hasonlítani - azért ennek is megvan a veszélye, mert sohasem lesz igazán elégedett.

Nem biztos, hogy ez baj, ez visz engem előre. Van egy hangi ideálom, és én ahhoz próbálok közelíteni. "Van egy hangi ideálom..." Lehet, hogy nem leszek világsztár, de vegyük hangi ideálként "csak" a magyar élvonalat: Kelen Pétert és Gulyás Dénest említeném elsőként. És Kozma Lajost, akit talán kevesebben ismernek; negyven évig élt Olaszországban és szinte az összes nagy operaházban énekelt.

Térjünk vissza a versenyekre: 2009-ben, a Mezzo Operaversenyen a döntőbe jutott, ahol Martinu Alexander bis és Ravel Pásztoróra című operáiban lépett fel.

Ezekről a szerepekről még mindig azt gondolom, hogy a *comprimario* szerepek közé tartoznak, bár annak már a "tetejét" jelentik. Az említett darabokat Bagó Bertalan rendezte, akitől nagyon sokat tanultam.

Akkor azonban még nem nyert díjat. Csalódott volt?

Nem. A szerepek sem olyanok voltak, amikkel nyerni lehetett volna. De sokan láttak és megismerhették a nevemet. Az igazi áttörést azonban számomra egyértelműen a 2010-es Mezzo Operaverseny hozta meg.

Ahol Alfredót énekelte a Traviatában, és megosztott második díjat kapott Haja Zsolt baritonnal, úgy, hogy az első díjat nem osztották ki.

Nagyon jó volt a darabban együttműködni Juronics Tamás rendezővel és a címszereplő Maria Pakharral is, akiről csak szuperlatívuszokban tudok beszélni. Már a próbafolyamat alatt éreztük, hogy ebből tényleg lehet valami. Fontos volt a díj, de számomra még fontosabb volt, hogy be tudtam bizonyítani, amit addig kevesen hittek el rólam: hogy képes vagyok ilyen szinten megoldani egy Verdi-szerepet.

Verdi: Traviata (Violetta: Maria Pakhar; Mezzo Operaverseny és Fesztivál, 2010;

fotó: Kelemen József)

Hogy érezte magát ebben a sokak számára meghökkentő, modern Traviata rendezésben?

Először léptem fel ebben az operában, először énekeltem Alfredót és nekem most ez jelenti "a" *Traviatát*. "Nekem most ez jelenti 'a' *Traviatát*..." Igaznak éreztem és elhittem ezt a *Traviatát*, úgy ahogy van. Juronics Tamásnak pedig elhittem, amit csinál és örömmel hajtottam végre az utasításait. A kritikusok és szakmabeli emberek már korábban - főleg az *Eladott menyasszonyban* - dicsérték a színészi képességeimet, a mozgáskultúrámat, a komikusi képességeimet, ami annak is köszönhető, hogy nagyon szeretek játszani. Szeretem, ha vezet engem a rendező és instrukciókkal lát el. Szerencsére már korábban is több remek rendezővel dolgozhattam együtt, Andrzej Bubientől Tim Carrolon át Szergej Maszlobojcsikovig. A *Traviatában* egyébként sokat kell mozognunk a darabban, néha már szinte tornamutatványokat végzünk. A közönségnek mindenesetre tetszik a darab, telt házzal játszottuk, és ha egy ilyen produkcióval még több fiatalot is be tudunk vonzani erre az előadásra, azt mondom: miért ne? A színház célja nem titkoltan az volt, hogy azokat a fiatalokat is megismertesse az operával, akik esetleg eddig nem érdeklődtek iránta.

Számomra külön feltűnt, milyen természetesen mozognak az előadáson. Ez tudatos rendezői utasítás volt?

Igen, a rendező elejétől fogva nagyon határozottan igyekezett a mozgásunkból minden teatralitást és manírt kiiktatni. Gyakran azt hisszük, hogy ha csak egy helyben állunk a színpadon, az nem elég. Pedig sokszor igenis elég.

Továbbra is szeretne versenyeken indulni?

Azt hiszem igen, versenyző típus vagyok.

Az Ön repertoárja koránál fogva még nem olyan széles. A jövőben milyen stílus, milyen szerepek irányába képzelem el a továbblépést?

Az olasz repertoár áll hozzám a legközelebb. A korai olasz romantikus operák, így például Donizetti; nagyon szeretnék majd Ernestót, Edgardót, vagy Fernandót énekelni a *Kegyencnőben*, és persze Nemorinót. És természetesen nagy vágyam Verdit énekelni, például a *Herceget a Rigolettóban*. Vagy egyes francia operákat, mondjuk Gounod *Rómeó és Júliáját*.

Ezek szerint számít arra, hogy a most még egyértelműen lírai tenor hangja erősödhet a spinto tenorhang irányába?

Egészen biztosan. De hogy ne csak az álmokról beszéljek, hanem a realitásról is: januárban két előadáson énekelek Don Ottaviót Olaszországban, Cesenában. Beppe De Tomasi rendezi a darabot, aki a Metben és a Scalában is rendezett már.

Hogyan választották ki Önt?

Még augusztusban voltam kint Olaszországban egy versennyel egybekötött meghallgatáson, ahol különböző operákra válogattak énekeseket. Alfredót szerettem volna énekelni, de Don Ottaviót ajánlották fel. Magyarországon már énekelek Alfredót, de Olaszországban most még inkább Don Ottaviónak tartanak.

Egy másik interjúalanyom a közelmúltban hasonlót mondott. A legtöbb énekest, aki itthon spinto szerepeket énekel, Olaszországban inkább lírai hangnak tartják. Aki pedig Magyarországon drámai szerepeket kap, kint inkább spinto szerepeket.

Igen, nem véletlen, hogy engem is egy Mozart szerepre hívtak. Ez egy nagyon jó bemutatkozási lehetőség Olaszországban, és a mostani hang állapotomnak megfelelő szerep. Fontos, hogy a saját hangomon énekeljem, mert gyakran az enyémnél kisebb hangok énekelik Ottaviót. Én Don Ottaviót is Nicolai Geddával szeretem hallgatni. De Kelen Péternek is egyetlen Mozart szerepe volt: Don Ottavio. Gulyás Dénes is elénekelte ezt a szerepet, sőt, még Bándi János és Berkes János is.

Visszatérve a szerepálmokra: mi a helyzet Rossinivel?

Azt hiszem, a Rossini szerepekre kevésbé alkalmas a hangom. Ezekhez a szerepekhez komoly koloratúra készség kell, ami nekem nem erősségem.

Magyar tenor példaképeit már említette. Kiket tart a legtöbbre a külföldi tenoristák közül?

Salvatore Fischichellát, Pjotr Beczalát, Ramon Vargast és egy fiatal tenort: Giuseppe Filianotit. A régebbiek közül pedig Corellit, Martinuccit, Geddát...

(fotó: Operaportál)

Mikor láthatjuk a Magyar Állami Operaházban?

Többször voltam már az Operában meghallgatáson, egyelőre nem sikerült szerepet kapnom...

Az olaszországi Don Giovanni előadásokat már említette. Milyen további fellépései lesznek a közeljövőben?

Február 18-án Pécsen lesz a *Gianni Schicchi* bemutatója, amelyben Rinucciót fogom alakítani. A többi magyarországi szerepemet folyamatosan játszom. Kislátás van a fent említett operák egyikének a külföldön történő bemutatására és további *Traviata* előadásokra is, de ezekről egyelőre nem szeretnék többet elárulni.

Csák Balázs